

Tartu Ülikool
Humanitaarteaduste ja kunstide valdkond
Eesti ja üldkeeleteaduse instituut

Naer noorte netikeeles

Bakalaureusetöö

Liisa Kai Siimut

Juhendajad PhD Tiit Hennoste, PhD Pärtel Lippus

Tartu 2023

Autorsuse kinnitus

Kinnitan, et olen käesoleva lõputöö ise kirjutanud ning toonud korrekselt välja teiste autorite panuse. Töö on kirjutatud lähtudes Tartu Ülikooli eesti ja üldkeeleteaduse instituudi lõputöö nõuetest ning on kooskõlas heade akadeemiliste tavadega.

Sisukord

Sisukord.....	3
Sissejuhatus.....	4
1. Teoreetiline taust	6
1.1. Naer suulises keeles	6
1.2. Terminoloogiat.....	9
1.3. Naer netikeeles.....	11
1.3.1. Positsioon	11
1.3.2. Kvaasisünkroonsus	13
1.3.3. Hoiakud	14
2. Materjal ja meetod	15
3. Analüüs.....	17
3.1. <i>haha, hihi ja hehe</i>	19
3.2. <i>lol</i> ehk ‘laughing out loud’	27
3.3. <i>lmao</i> ehk ‘laughing my ass off’	31
3.4. Emotikon :D.....	34
3.5. <i>Emoji</i> ’d.....	36
4. Arutelu.....	40
Kokkuvõte	42
Summary – Laughter in the Internet Language of Teenagers.....	43
Kirjandus	46
Lisa 1. Kvalitatiivse analüüsi kood.	50

Sissejuhatus

Netikeel on pidevalt ja kiiresti muutuv keeleregister. Kuigi seda on Eestiski varem vaadeldud, siis on netikeele materjal selline, mis võib aeguda paari aastaga. Veel kiiremad on keelemuutused noorte seas.

Kui naeru ennast ja sellega seotud nähtusi on Eestis suulises kõnes varemgi uuritud (vt nt Annuka 2020), on netikeele uurimisel see jäänud siiani Eestis tahaplaanile. Netikeel asetseb keskkonnas, millel on väga spetsiifilised tingimused, mis mõjutavad sealset keelekasutust. Naer eriti on üks aspekt, mis on suuresti mõjutatud netikeskkonna eripäradest (nt multimodaalsus emotikonide ja *emoji*'de abil).

Antud uurimistöö vaatleb naeru noorte netikeeles. Uurimismaterjaliks on kirjalikud tsätilogid värskest valminud TeKE ("Teismeliste keel Eestis", <https://sisu.ut.ee/teke>) korpusest. Materjal on kogutud aastatel 2020–2021 noortelt erinevatest Eesti piirkondadest.

Töö eesmärk on selgitada välja, kuidas esineb naer noorte netikeeles. Selle jaoks on järgnevad uurimisküsimused:

- Millistes vormides ja kui palju esineb naer netikeeles?
- Kus esineb naer netikeeles?
- Milliseid funktsioone täidab naer netikeeles?
- Kas ja kuidas erineb uuemate vormide (nt *emoji*'d) kasutus vanematest vormidest (nt onomatopoeetiline vorm *haha*)?

Töös kasutatakse nii kvalitatiivseid kui kvantitatiivseid meetodeid. Kvantitatiivselt on võimalik luua statistikat naeru vormide ja esinemise kohta. Kvalitatiivsel poolel on kasutusel vestlusanalüüs, mis on kohandatud netikeele eripäradele (vt Meredith 2019).

Töö koosneb teooriaosast, kus kirjeldatakse naeru nii suulises keeles kui netikeeles, samuti on peatükk tutvustamaks töös kasutatavaid mõisteid. Järgneb meetodi ja materjali

kirjeldus. Analüüsi osa on jaotatud alapeatükkideks vastavalt naeru vormile. Arutelu peatükis tehakse üldiseid analüüse, ning kokkuvõttes esitatakse leitud vastused uurimisküsimustele.

1. Teoreetiline taust

1.1. Naer suulises keeles

Naer on akustiline nähtus, millel puuduvad tunnused, mis on kõnes kasutatavatel sõnadel ja muudel fraasidel. Näiteks ei ole naerul otseseid semantilisi aspekte. Naeru tähendust vormib eelkõige tema funktsioon vestluses. (Schenkein 1972: 345, viidatud Annuka 2020 järgi) Need funktsioonid vestluses on eelkõige seotud naljatamise ja huumoriga, kuid teiste uurimuste taustal (vt nt Osvaldsson 2004, Jefferson 1984; Annuka-Loik ilmumas) võib öelda, et naerul on vestluses ka teisi võimalikke rolle (Osvaldsson 2004: 518; Annuka-Loik ilmumas: 83–86).

Funktsioon, mida naer ühes või teises vestluses täidab, on varieeruv. Esitatud on üldistatud kategooriad:

- Lausungi markeerimine naeru väärivana (nt nali)
- Vestluse tõsiduse reguleerimine
- Kellegi üle naermine (vrd kellegiga koos naermine)

Tihti peale on naer vestluses esitatud kutsena. Esimene kõneleja lisab oma vooru naeru, mis on kutse naerule. Sotsiaalsel tasandil on vestluses osalejatel vaja otsustada, kas hetkes on sobiv või sobimatu naerda. Esimese kõneleja naerukutse võib funktsioneerida markeeringuna teisele, et antud olukorras on naer sobiv. (Jefferson 1979: 80–84) Kutse naerule esineb sageli kõnevooru lõpus, ning sellises olukorras on kutse vastuvõtt naeruga ühinemine. Kutse eitamise korral jätkab kõneleja naermise asemel vestlust. Mitme osapoolega vestluses on olukord keerulisem, sest kutse potentsiaalseid vastuvõtjaid on rohkem kui üks. (Jefferson 1979: 93)

Naeru uurimine kahe osapoolega vestlustes on lihtsustatud. Nendes olukordades on selgelt näha naerule kutsuja ja selle potentsiaalne vastuvõtja. Gruppides on võimalikud rollid palju vabamad (Glenn 1989: 133). Näiteks:

- Lausungi ütleja ei pea olema naeru algataja, vaid naerma hakata võib teine vestluse osaline, millega võib ühineda kolmas vestluse osapool (Glenn 1989: 133);
- Kui esimene naerule kutsutu ei vasta naeruga, siis võib naerule kutsuja sama suunata teistele vestluse osapooltele (Glenn 1989: 134).

Glenn (1989) leiab oma analüüsis, et kui statistiliselt alustab naeru mitme osapoolega vestlustes harilikult keegi muu kui eelneva lausungi ütleja, siis kahe osapoolega vestlustes on statistika vastupidine. (Glenn 1989: 134–135)

Sotsiaalselt võib seda mõtestada nii, et omaenda nalja üle esimesena naerda võib anda edvistava mulje (Glenn 1989: 137). See ei tähenda, et puuduksid rohkem sotsiaalselt aktsepteeritavad esimese kõneleja naermise olukorrad. Sellistel juhtudel ei tulene naer vaid kõneleja enda lausungist, vaid ka muust kontekstist. Võib mõelda olukorrast, kus keegi räägib naljakat lugu. (Glenn 1989: 143–144) Mitme osapooltega vestluses on võimalik ka olukord, kus esimene kõneleja ei mõtesta oma lausungit naeru väärivana, kuid teised vestluse osapooled alustavad naeru ise. (Glenn 1989: 140; 142)

Peale osapoolte arvu mõjutab ka vestluse kontekst naeruga kaasnevat sotsiaalset dünaamikat. Kui naeru peamiseks funktsiooniks võib pidada millegi naljakaks või naeru väärivaks märkimisena teis(t)e vestlus(t)e osapool(t)e jaoks (Glenn 1989: 128), siis leiab naeru ka muredest rääkimisel (vt Jefferson 1984). Sellises olukorras esineb tihti suhtlusmuster, kus muredest kõneleja naerab, ning teine osapool (murede kuulaja) ei naera ja vastab tõsiselt (Jefferson 1984: 346).

Näide (0.1)

G: You don't want to go through all the ha[^]ssle?

S: #hhhh J[don't know Geri,(.)

H S : I've I've stopped crying **uhheh-heh-heh-heh-heh,**

-> G: Wuh were you cry: :ing?

(Jefferson 1984: 346)

Seda võib tõlgendada olukorrana, kus muredest kõneleja (kes eeldatavasti räägib enda probleemidest) mõtestab naeru kaudu enda suhtumist positiivsemana. Teisel osapoolel on ootus olukorda tõsiselt võtta naermise asemel. Jefferson (1984: 351) kirjeldab muredest rääkija käitumist kui murede vastupanu (*troubles-resistance*), ning murede kuulaja naerematut käitumist kui murede vastuvõtlikkus (*troubles-receptiveness*). (Jefferson 1984: 351)

Selliseid olukordi vormivad osapoolte suhtumised üksteisesse. Näiteks võib teine osapool keelduda võtma muredest rääkijat tõsiselt. Jefferson (1984: 362) kirjeldab sellist olukorda demoraliseerivaks. (Jefferson 1984: 361–362) Naeru olemasolu vähendab olukorra tõsisust, kuid kui üks osapool selle (nn) otsusega ei nõustu, siis võib naerust saada viis näidata negatiivset suhtumist (nt mõnitamine). (McKay 2020: 99)

Naer on võimeline esinema väga erinevates kontekstides. See on tööriist, millega on võimalik vestlusi reguleerida (McKay 2020: 99). Tähtis aspekt naeru efektiivses funktsioneerimises on selle asukoht vestlusvoorudes. Suulises kõnes markeerib naeru asukoht referenti, mida kõneleja naeru väärivana markeerib. Selle jaoks peab naer või naerupartikkel olema referendile võimalikult lähedal, et teised vestluses osalejad referendi olemust õigesti interpreteeriksid. (Glenn 1989: 128)

Naer meie igapäevakeeles on võimeline edasi andma informatsiooni, mis analüüsimisel näib kompleksne, kuid suhtlemisel tundub loomulik. Kuigi suuremas osas on naeru kohalolek vormistatud kutse ja selle vastu võtmisena, siis ei pruugi see alati nii olla. Seega on naer kontekstitundlik retooriline vahend. Netikeeles on sellel, mida mõistame naeruna, omad nüansid, mis on seotud, kuid mis alati ei vasta täpselt suulise kõne naerule.

1.2. Terminoloogiat

Kirjalikku netikeelt võib pidada omaette keeleregistriks. Selle erijooned on tugevalt mõjutatud keskkonnast ja tingimustest, mida loob tehnoloogia. Netikeel on kokkupuutepunkt spontaanse suulise keele tunnuste ja kirjakeele vahel. Lisaks on netikeel multimodaalne – võimalik on saata pilte, häälsõnumeid, *gif*e, jms. Kõik see tekitab olukorra, mil võib eristama hakata netikeelele eripärast e-grammatikat. (Hennoste 2023: 2; 5)

Siin töös kasutatav materjal on **kiirsuhtluse** (ingl. kl. *instant messaging*) formaadis. Kiirsuhtlus on hübriidne suhtlusvorm, kus on kombineeritud, üksteisega sulandunud ja loodud alternatiive erinevatele keelelistele nähtustele (Tagliamonte, Denis 2008: 25).

Netivestlusi on võimalik uurida vestlusanalüüsi meetoditega, kuid peab silmas pidama, et vestlusanalüüsi aspektid funktsioneerivad netikeeles teistmoodi. **Kõnevoor** on ühe kõneleja pidev häälesolek. Kõnevoorud, tulenevalt suulise kõne analüüsist, koosnevad vooruehitusüksustest (*turn constructional unit*, TCU), ning TCU-de vahel võivad esineda potentsiaalsed voorusiirdekohad (*transition relevance place*, TRP). TRP-d on kohad, mil on võimalik vestluses vooru vahetada. (Hennoste 2000: 2228–2230) Netikeeles on voorude jagunemine keerulisem.

“Kõne” netikeeles koosneb saadetistest. **Saadetis** (inglise kl. *post, transmission unit*) on ühes sõnumis saadetud tekst (Hennoste 2023: 5). Üks kõnevoor ei pruugi koosneda vaid ühest saadetisest, kuid ei ole välistatud olukorrad, kus teine vestluse osapool võib pidada vooru lõppenuks. (Meredith 2019: 4–5) Vooru dünaamika netikeeles on kompleksne ja kõnevoore on konteksti abita keeruline määrata.

Kvaasisünkroonsus kirjeldab kiirsuhtluse eripärast sünkroonsustüüpi, mis ei ole ei täielkult sünkroonne (nt suuline vestlus) ega ka otseselt asünkroonne (nt emailid). Võimatu on netivestluses otseselt rääkida samal ajal, kuid kui kasutajad on *online*'is ja kirjutavad üksteisele samal ajal, on tulemuseks vestluse kvaasisünkroonsus. (König 2019: 158; McKay 2020: 98) Kvaasisünkroonsust on käsitletud peatükis 1.3.2.

Vestlus koosneb **sekventsides**, mis koosnevad voorudest, ning vestlus on nende järgi organiseeritud. See tähendab, et iga kõnevoor sooritatakse nii eelnevat kui võimalikku järgnevat vooru silmas pidades. Omavahel tihedalt seotud voorud moodustavad naabruspaarid. (Hennoste 2000: 2236) Netikeelt uurides on sekventsiliigenduses märkimisväärne **lõhutud voorunaabrus**: esiliikme ja järelliikme vahel paikneb partneri voor ning selle tagajärjel ei ole järjestikused voorud üksteisega seotud. Kuna netivestluses ei ole võimalik näha, mida teine vestluspartner kirjutab (isegi, kui keskkonnad nagu Messenger näitavad, et keegi kirjutab), on lõhutud voorunaabruse esinemine võimalik mitmetes olukordades. Näiteks võivad vestluse osapooled oma saadetise ühel ajal valmis saada ja n-ö “samal ajal” saata. (Meredith 2019: 7–9)

Vestlusanalüüsis esinev parandus (*repair*) esineb netikeeles samuti unikaalses vormis (vt Meredith 2019: 12–15; Hennoste 2012), kuid ei jää selle töö ulatusse.

Netikeelde on kasutusse võetud emotikonid ja *emoji*'d. **Emotikon** on kirjasümbolitest (klaviatuuril) koosnev ilme, mille eesmärk on väljendada mingisugust emotsiooni, nt :D või :-). **Emoji** on digitaalne pilt, mille eesmärk on edastada mõtet või tunnet, nt 😊. (Cambridge Dictionary 2023)

Emotikonid tekkisid vajadusest täita kirjalikus netikeeles tühjust, mis tekkis suulise vestluse prosoodiliste elementide puudumise tõttu. Ajaga on nende komplekssus arenenud nii *emoji*'de loomisega (mis laiendavad väljendatavate emotsioonide hulka) kui ka nende funktsioonide osas netisuhtluses. Emotikone ja *emoji*'sid võib leida lõpumärkide asukohal, asendades tavapäraseid kirjamärke. (Hennoste 2023: 12–13) Huvitav on küll märkida, et kõige vähem juhtub seda küsimärgiga, kuna küsimärgi spetsiifilist funktsiooni on emotikonil või *emoji*'l keerulisem asendada võrreldes nt punktiga (Turner jt 2014: 171).

Käsitledes naeru netikeeles, peab alustama diskursusest, kas seda saab üldse nimetada “naeruks” nagu seda suulises keeles mõistetakse (vt ptk 1). Võib arvata, et kirjalikus netikeeles esinev naer on justkui transkribeeritud naer, kuid selline seletus ei kata netikeele nüansse. Netikeeles kasutatavad markerid, sümbolid, fraasid, jm, mis tähtistavad naeru on väga varieeruvad ning ei pruugi peegeldada suulist naeru. Petitjean

ja Morel (2017) on oma uurimuses kasutanud mõistet **e-naer** (*e-laughter*). Nemed omakorda on mõiste leidnud The New Yorkeris esinevast 2015. aasta Sarah Larsoni artiklist “Hahaha vs. Hehehe” (Larson 2015). Uue termini kasutamine lubab kergemini käsitleda erinevusi suulise ning netikeele naeru vahel. (Petitjean, Morel 2017: 3)

McKay (2020) on kasutanud terminit *Typed Laughter-Derived Expressions*, eesti kl. **trükitud naerust tuletatud väljendid** (edaspidi **TLDE**). TLDE hõlmab enda tähenduses igasugust digitaalses vestluses kasutatavat väljendit, mis tuleneb füüsilisest naerust. TLDEd on lühendid (nt *lol*), onomatopoeetilised vormid (nt *haha*), *emoji*'d (nt 😄) ja emotikonid (nt :D), jm. (McKay 2020: 97)

1.3. Naer netikeeles

Netinaeru ehk e-naeru kohta on tehtud välismaal mitu uurimust. Petitjean ja Morel (2017) käsitlesid naeru funktsioone Šveitsi prantsuskeelse kogukonna WhatsAppi vestlustes. Sellest kaks aastat hiljem käsitles König (2019) naerupartiklite ning ka *emoji*'de kasutamist vestluses hoiaku väljendamisel, seekord oli materjaliks saksakeelne WhatsAppi korpus. Veel on uurinud McKay (2020) e-naeru või trükitud naerust tuletatud väljendite (TLDEde) kasutusmustreid Twitteris. Viimane on teistega võrreldes kõige unikaalsem. Kui WhatsApp, nagu ka selles töö materjalis esinevad Messenger ja Discord, on kiirsuhtluse keskkonnad, siis Twitter on sotsiaalmeedia. Twitteris avalikult säutsu postitades ei pruugi kahepoolne vestlus toimuda. (McKay 2020)

1.3.1. Positsioon

Üheks e-naeru märkimisväärseimaks tunnuseks ning selle uurimuse fookuseks on TLDE positsioon. TLDE asukoht ühes või teises sõnumis annab informatsiooni naeru rolli kohta: tüüpiliselt järgneb naer sellele, mis on markeeritud naeru väärivaks (vt ka ptk 1).

TLDE võib esineda saadetise alguses, keskel, lõpus või eraldi saadetisena. Saadetise asukoht ei pruugi ühtida asukohaga vóorus, kuid positsioon saadetises annab omajagu informatsiooni. Näiteks võib väike nüanss, nagu TLDE vóoru alguses eraldi saadetisena vrd TLDE vóoru alguses saadetise esimesel positsioonil (kuid mitte terve saadetisena) võimaldada analüüsida kergeid muutusi suhtluse (alateadlikus) käsitlemises, nt suulises kõnes esineva hingetõmbe efekti loomine. (Petitjean, Morel 2017: 6; 10)

Näide (0.2)

1 06.05.2011 (11:39:24) GER: Ben par exemple les vélos bleu electric fixie c est out a côté donc imagine *Well for instance electric blue fixies are out in comparison so imagine*

2 06.05.2011 (11:39:54) RAP: **Hahahahah**

3 06.05.2011 (11:40:03) RAP: Violent la bite *Violent the dick*

(Petitjean, Morel 2017: 6)

Petitjean ja Morel (2017: 10) on oletanud, et üksikus saadetises TLDE vóoru alguses on markeering, et kõneleja jätkab oma vóoru. Kui TLDE on vóorus esimesel positsioonil, kuid ei moodusta tervet saadetist, võib teine vestluse osapool võtta seda kui võimalust vastamiseks, sest on tõenäolisem (vrd üksikus saadetises TLDE), et vóoru ei jätkata. (Petitjean, Morel 2017: 15).

Esimesele kõnevóorule järgnev TLDE saadetise esimesel positsioonil on harilikult näitaja, et teine kõneleja peab eelnevat kõnevóoru naeru väärivaks (König 2019: 162; Petitjean, Morel 2017: 15). Sellest võib samuti järeldada, et esimesel positsioonil või üksikus saadetises leiduv TLDE esineb rohkem vastusena, mida on leidnud nii Petitjean ja Morel (2017: 6), König (2019: 160) kui ka McKay (2020: 106; 108). Kui tegemist ei ole eelneva kõnevóoruga, millele vastatakse, siis peab vähemalt olema vestluses mingisugune eelnev teadaolev kontekst, millele e-naeruga vastatakse. (Petitjean, Morel 2017: 6; McKay 2020: 106–107)

Võrreldes esimesel positsioonil või üksikus saadetises TLDEga esinevad keskmisel või lõpp-positsioonil TLDEd vähem vastusena. On tõenäolisem, et keskmisel või lõpp-positsioonil TLDE, mis oma olemuselt ei saa alustada vóoru, markeerivad naeru väärivaks selle, mis on kõneleja enda vóorus. (McKay 2020: 107–108; König 2019: 162)

Erandiks võib pidada olukorda, kus on juhtunud lõhutud voorunaabrus (vt ptk 1.2.). Lõpppositsioonil TLDE võib siis esineda vastusena, kuid lõhutud voorunaabruse tõttu peab kõneleja algse konteksti uuesti tõstatama (König 2019: 163–164). Keskmise positsioon, jäädes alati vooru keskele, käitub sarnaselt lõpp-positsioonile (mis võib jääda vooru keskele, kuid ei pea).

Naer märgib naeru väärivaks selle, mis naerule eelneb. Kui e-naer on suunatud millelegi, mis on vestluses kaugemal, peab selle eraldi välja tooma, et ei tekiks segadust. Erinevatel saadetiste positsioonidel TLDE-d on erinevad markeeringud vestluses. Üksik sõnum võib viidata vooru jätkamisele, lõpp-positsioon pigem lõpetab vooru. Samuti on tõenäolisem, et esimesel positsioonil või üksikus saadetises TLDE esineb vastusena.

1.3.2. Kvaasisünkroonsus

Netikeelt ja -suhtlust eristab suulisest kõnest kvaasisünkroonsus. Kui suulises kõnes on kõnelejal võimalik rääkida samaaegselt ning naerda partneri kõnevooru ajal, siis netivestluses on see sõnumi saatmise tehnilise olemuse tõttu võimatu. (König 2019: 158; McKay 2020: 98) Selline suhtlusbarjäär on kirjalikule netikeelele omane, mis tähendab omakorda, et netikeel on selle järgi pidanud kohanema (Petitjean, Morel 107: 2–3; König 2019: 158; McKay 2020: 98).

Kvaasisünkroonsuse tõttu on netikeeles “kõne” produtseerimine aeglasem, ning vestluse osapooltel ei ole võimalik näha teise osapoole vooru enne, kui see on valmis (kirjutatud) ja esitatud (Danby, Butler, Emmison 2009: 16–17). Hennoste (2000: 2230) on kirjutanud potentsiaalsetest voorusiirdekohtadest suulises keeles järgnevalt: “Kui kuulaja ootaks ära, kuni teine on tegelikult lõpetanud, ja hakkaks siis oma vastust valmistama, siis peaks voorud vahetuma pausidega.” (Hennoste 2000: 2230) Netikeele tehnoloogilised piirangud on loonud täpselt sellise olukorra.

Tehniliselt on netivestlustes võimatu samaaegselt rääkida (saadetised ei saa “samal ajal” toimuda, süsteem registreerib alati ühe enne teist). Kui mõelda naeru jagamisele, võib vaadelda ühte e-naeru mustrit, mis on sellele lähedaseim. Selleks on esimene kõneleja enda sõnumi lõppu asetanud naerupartikli, ning teine kõneleja alustab oma

sõnumit samamoodi. (Petitjean, Morel 2017: 5–6) Sel viisil ei jää kahe kõneleja naerupartiklite vahele muud kui vaid nn vastastikune naer.

Naer netivestlustes, nagu on selle uurimistöö materjal, muutub kvaasisünkroonsuse tagajärjel produktiivseks tööriistaks vestluse haldamisel. Naeru abil suunatakse vestluse erinevaid aspekte, eriti kasulik on see teemavahetusel või teema lõpetamisel (vt Petitjean, Morel 2017: 11).

1.3.3. Hoiakud

E-naerul on roll hoiakute väljendamisel nagu ka tavalises naerus. Peamine hoiak, mida naer väljendab, on millegi humoorikaks või naljakaks pidamine. Seda saab omakorda jagada erinevateks kategooriateks selle põhjal, mida markeeritakse. Siin peab ka arvestama naeru rolli murevestlustes (vt ptk 1), kus muredest rääkija esitatud naer ei funktsioneerigi naerule kutsena teisele osapooltele. Sarnaseid funktsioone leiab ka e-naeru käsitledes.

Üks sotsiaalne jagunemine on kellegagi koos naermine vrd kellegi üle naermine. Kellegi üle naermine tekib tihtipeale just grupivestlustes. Selline hoiak on võimalik, kuna grupi ühed liikmed otsustavad, et teine liige on naerualune. Naerupartiklid esinevad ilma, et naeru kutsutakse. St, kui kellegi üle naerdakse, siis märgib (märgivad) naerja(d) esimese kõneleja öeldu naeru väärivaks isegi, kui kõneleja seda ise ei teinud ega teeks. (König 2019: 166–167)

Netivestluse kvaasisünkroonsus tekitab vajaduse eraldi korrata, mille üle kõneleja naerab, nt grupivestlustes, kus mitu inimest samal ajal oma vastust kirjutavad, ning naerja sõnumi saatmise ajaks on naerualuse kõnevooru ja naerja kõnevooru vahele tulnud mitu vastust teistelt vestluse osapooltelt. (König 2019: 163–164)

Lühidalt toimib e-naer sotsiaalsete hoiakute väljendamisel sarnaselt suulise kõnega: enamasti esineb naer huumori markeerijana, kuid seda leidub ka murevestlustes. Grupivestluste eripärad toimivad ka netikeeles. Kvaasisünkroonsuse eripära on aga loonud tingimused, kus eriolukordades (nt lõhutud voorunaabruse korral) peab kõneleja uuesti markeerima, mille üle ta naerab.

2. Materjal ja meetod

Töö materjal pärineb projekt “Teismeliste keel Eestis” (edaspidi TeKE) korpusest. Töö huviorbiidis on erinevad TLDE-d ja neid ümbritsev kontekst. Uuritavateks TLDE-deks on:

- *haha, hihi ja hehe*
- *lol*
- *lmao*
- emotikon :D
- emoji'd 😊 ja 🤪

Korpuses on peale tekstilogide ka kõnelogid, kuid siin töös kõnealused vaid kirjalikud tsätilogid. Kirjalikke logisid on kokku 109. Mõned osalejad (vestluspaarid) on saatnud mitme logi jagu materjali, mõned vaid ühe logi. Logide pikkused on varieeruvad: osades logides on ühe vestluse ja/või lühikese ajavahemiku tekst, teistes logides on mitu erinevat vestlust erinevatel aegadel (näiteks võib ühes logis olla vestlus nii detsembrist kui jaanuarist). Valdav osa logidest on kahe osapoolega vestlused, vaid kolmes logis on osalejaid rohkem kui üks (3–4).

Tsätilogid on kogutud perioodil 2020–2021 erinevatest Eesti nurkadest, kokku 11 maakonnast. Kokku osales projektis 131 keelesaadikut. Keeleinformandid olid vanuses 9–18. Enamik tsätilogid on Messengeri keskkonnast ning kuus tükki pärinevad Discordi keskkonnast. (Mandel jt 2020: 18–19)

Kõik korpuse andmed on anonümiseeritud.

Materjali analüüsiks on kasutusel nii kvalitatiivsed kui kvantitatiivsed meetodid. Kvalitatiivsel analüüsil on kasutusel diskursusanalüüsi võtted. Kvantitatiivsed meetodid põhinevad R-i (R Core Team 2023) programmeerimiskeel kasutades RStuudio (Lisa 1). Kvantitatiivselt leitakse korpuses erinevad TLDE vormid ja nende esinemissagedust.

Samuti leitakse esinemissagedus sõltuvalt positsioonist saadetises (saadetise alguses, lõpus, keskel või üksiku saadetisena).

Kvalitatiivsed meetodid on vajalikud, et analüüsida e-naeru funktsioone sõltuvalt kontekstist, e-naeru asukoha voores ja naabruspaarides, jm. Näiteks on võimalik kvalitatiivselt analüüsida, kas *lol* on lisatud oma algse tähenduse (*laughing out loud* 'naeran valjult') tõttu või pigem sarkastiliselt.

Korpuse ülesehituse tõttu on raskendatud *emoji*'de kvantitatiivne analüüs, kuna osad *emoji*'d on Unicode'i asemel esitatud .png formaadis oma individuaalse tsätilogi meediafailina (mille alla lähevad üksteisele saadetud fotod, jms). Problemaatilisi logisid oli kokku 32, mida pidi töötleva käsitsi.

Kvalitatiivseks analüüsiks on vajalik peale TLDEd sisaldava sõnumi leida ka sellele eelnev ja järgnev kontekst. Näideteks on valitud 1–2 sekvensi vestluses, mil vestlusele relevantne kontekst jääb näite sisse. Näidetes võib esineda mitu TLDEd sisaldavat saadetist korraga, mis võimaldab lisaks vaadelda erinevate positsioonide ja TLDEde omavahelist dünaamikat.

3. Analüüs

Algne statistika näitab, et kõige sagedamini esineb korpuses stringi põhiselt TLDE *haha*. Sellele järgnes *lol*, seejärel emoji 😄. Üldine statistika on esitatud Tabelis 1. Järgnevad alapeatükid keskenduvad igale TLDE kategooriale.

Tabel 1. TLDEde esinemissagedus saadetistes positsiooni põhiselt.

TLDE	Korpuses kokku	Esimene positsioon	Keskmine positsioon	Lõpp-positsioon	Üksik saadetis
<i>Haha</i>	574	183	45	161	185
<i>Hihi</i>	33	15	0	7*	13
<i>Hehe</i>	15	4	0	2	9
<i>LOL</i>	116	13	12	48	43
<i>LMAO</i>	13	3	0	3	7
<i>:D</i>	22	0	0	10	12
😄	71	1	8	42	20
🙄	15	0	4	4	7

*erandlik olukord, kus TLDE esines sama saadetise alguses ja lõpus korraga

Tabelis on märgitud iga uuritava TLDE esinemissagedus. Kõige rohkem esines TLDE *haha*, selle järel *lol* ja siis emoji 😄 (U+1F602). *haha* on võrreldes teiste uuritavatega suures ülekaalus.

Tabelis 1 on ära toodud ka positsiooniline jaotus: esimene positsioon, keskmine positsioon, lõpp-positsioon ja üksik saadetis. TLDE-d esinevad võrdlemisi võrdse sagedusega esimesel positsioonil, lõpp-positsioonil või üksiku saadetisena. Küll aga on

keskmisel positsioonil TLDE esinemist märgatavalt vähem. Protsentuaalselt moodustab keskmisel positsioonil TLDE vaid 8,1% koguandmetest, mil ülejäänud positsioonid jaotuvad 25,9% (esimene positsioon), 32,8% (lõpp-positsioon) ning 35% (üksik saadetus).

Esimesel positsioonil esinev TLDE on näites (1) eelviimases saadetus esinev *haha*:

(1) A: Tsauuu

A: Kas sul oli eile [nimi]ga tund w,

A: Ma tahaks teada kui hull see oli 😏

B: Mul on kell kolm□□□

B: Suht scary aga mdea hahahaha vaatab

B: mai usu et niiii hull ka ahaha

A: **Hahahaha** ma loodan et vga midagi ei tee seal 😏😏

B: samaaaaaa

Keskmisel positsioonil TLDE on näites (2) esinev *lol*:

(2) A: yes or no

B: YES

B: how much

A: need meenutavad taiega mulle balenciagasi and i want them but **lol** ya girl does not have money for bal

B: 89\$

A: bruh ma mõtlesin et üle saja

B: no praegu sale

A: aga i dunno kas hallyumartist tuleb lohale

Lõpp-positsioonil TLDE on näites (3) esinev *emoji* 😏:

(3) A: Kirjutasin eile [nimi]le sest ma mõtlesin, et võiks teha Minecrafti serveri ja ma teadsin, et ta mängib

A: Mis sa sellest arvad

A: Ta ütles et te mängisite

B: Mm, kõlab hästi

B: Jaa mängisime, aga enamus seelst ajast kulus serveri leidmisele, sest noobid

A: Noo serverid veits keerulised jap, aga ma teinud neid varem niiet saab vast hakkama

A: Ma tegelt ei tea isegi mida ma teha tahan, lic tahtsin kellegagi mängida 😂

Üksikus saadetises TLDE on näites (4) esinev *lmao* vorm:

(4) A: [nimi] kiisu paneb cartwheelse

A: 😊

A: Appiiiu

A: **Lmaooooehshsh**

B: Gnn

A: Gngmgngngngngnbgng ngngng

3.1. *haha, hihi ja hehe*

haha, *hehe* ja *hihi* on onomatopoeetilised trükitud naerust tuletatud väljendi vormid. *haha* on kõige sagedamini esinev TLDE. *hehe* ja *hihi* jäävad võrdlevalt kõvasti alla. *haha* kirjaviisi eelistamine *hehe* või *hihi* ees tekitab huvi, kui mõelda suulise kõne transkribeerimisele. Kõne transkribeerimisel tähistatakse naeru tüüpiliselt *hehe* kirjapildiga (vt nt Annuka 2020). Järgnevaks analüüsiks on esile toodud *haha*, *hehe* ja *hihi* positsioonilise jaotus (vt Tabel 2).

Tabel 2. *haha*, *hehe* ja *hihi* jaotus saadetise positsiooni põhised.

TLDE	Kokku korpuses	Esimene positsioon	Keskmine positsioon	Lõpp-positsioon	Üksik saadetis
<i>Haha</i>	574	183	45	161	185
<i>Hihi</i>	33	15	0	7*	13
<i>Hehe</i>	15	4	0	2	9
<i>Kokku</i>	633	202	45	170	207

Uuritavad onomatopoeetilised TLDEd on positsiooniliselt paindlikud. Nad esinevad kas saadetise alguses, lõpus või moodustavad kogu saadetise, kuid esinevad harva saadetise keskel. Kui võrrelda esinemist saadetise ees, lõpus või üksiku saadetisena, ei leia suuri erinevusi esinemissageduses. See võib viidata onomatopoeetiliste TLDEde laiale kasutusele, mis omakorda arvatavasti tuleneb seda tüüpi TLDEde n-ö lähedusest suulisele naerule. Kuna kirjalikus netivestluses puudub heliline komponent, siis on onomatopoeetiliste sõnade loomine üks meetod seda kompenseerida (Salla 2002: 139–140). Samas on ilmne, kuidas Eesti noorte netikeeles eelistatakse *a*-vormi *e*-vormi asemel, kuigi suulise kõne transkribeerimisel kasutatakse *e*-vormi. Antud töös ei tule põhjus, kuidas tehakse valik *haha*, *hehe* või *hihi* vahel, ilmsiks.

Keskmine positsioon on kõige ebaharilikum TLDE esinemispositsioon (vt Tabel 1). Et saada vaadet keskmise positsiooni olemusse onomatopoeetiliste TLDEde kasutuses, peab käsitlema selle esinemise konteksti.

- (5) A: Mis kell sa linna jõuad?
B: 16:30 oleks bussikas
B: aga mu buss viib [busspeatus]le ka
A: [busspeatus]?
B: bussijaam
B: mis bussijaam teil seal on **hhahaha**
A: Korterijuuress?
B: mhm
A: [busspeatus1]
A: [busspeatus2]
A: [busspeatus3]
A: [busspeatus] on [asukoht] juures
A: Mu meelest
B: aaaa **hahaha** lol
B: ma maalt
B: ja loll
B: iksdee
A: Ega jah
A: Ma veits kardan et sa ei saa hakkama siin linna üksi

A: Meil tuleb soogivahetund
A: Siis küsin [nimi]lt
A: Mis plaanid on
B: kuule ma kardan ka et no eksin ara
B: anna teada siis
A: Yes
A: Me tuleme kesklinna siis 16.30
A: Ära sa [bussipeatus]sse mine
B: **hahahahaha** teeme nii

Näites (5), kuigi statistika loeb TLDE *haha* sõnumis “*aaaa hahaha lol*” keskmisele positsioonile, võib TLDEde kombinatsiooni tõttu (*haha + lol*) lugeda naeru kokku saadetise lõpp-positsioonil olevana. Näide on toodud, et demonstreerida keerukusi, mis võivad tekkida keskmise positsiooni ning TLDEde kombineerimise tagajärjel (vt ka nt näide (3) B viimane saadetis, kus on kombineeritud *emoji*’d).

Näites (5) B-l on tekkinud segadus bussipeatustega, ning kui A temale informatsiooni pakub, järgneb voor, mil B seda n-ö seletab sellega, et “*ma maalt / ja lol*”. Sellele eelnevas saadetises, “*aaaa hahaha lol*”, pehmendab B piinlikkust. Võrreldav olukord on ka näites (6).

(6) A: Hei, mis kellast sa kooli soidad?
A: ?
A: ?
A: ?
A: ?
A: ?
A: ?
A: ?
A: ?
A: Ma tuln vale bussiga mis ei vii koolini valja
A: Saaksid mu peale votta [asukoht]st?
A: Hallo??
B: Ja aga mdea veel **hahaha**

B: Ma lopetan sooki
A: Sain juba aga aitah
B: Aa **haha** oki
B:
A:

Näidetes (6) eelneb keskmisel positsioonil *haha*-le partikkel *aa*. *Aa* funktsioon on väljendada arusaama muutumist. *aa* funktsioon siin on informeerituse muutumise markerina. (Hennoste, Kasterpalu 2016: 152–153; 158)

Näites (6) on A jäänud mingiks ajaks vastuseta. Kui B lõpuks vastab, siis on naerupartikkel tema esimese saadetise lõpus. Kuna A on oma olukorra vahepeal lahendanud, siis B vastus algab *aa* partikliga ja järgneb *haha*. Siin on *haha* kasutusel mõlemal korral pehmendusefekt. Võrreldes näitega (5) on piinlikkus siinkohal vähem selge, kuid olukorrad on siiski võrreldavad.

Veel leidub keskmisel positsioonil *haha*-d millegi naljaka esitamisel ning selle lisakonteksti vahel. Näites (7) esitab A kutse naerule seoses sellega, et sõbrapäeval tulevat Arnold Oksmaa ja Marco Tasane nende lähedusse. Sellele järgneb lisakontekst, et A sa informatsiooni oma isalt. Siin on *haha* voores räägitava sisu erinevate aspektide vahepunkt.

(7) A: Arnold oksmaa ja marco tasane tulevd sobrapäeval [asukoht]sse **hahahaha** mu isa rääkis
B: Omkkk

Näites (6) leidub taoline olukord B esimese naeruga saadetises, kuid kuna tema voor on jaotatud kahe saadetise vahel, siis TLDE on saadetise lõpus. *haha* funktsioneerib vahepunktina informatsiooni *mdea veel* ja *Ma lopetan sooki* vahel, kuid vaieldavalt on vahe tegemise funktsiooni mõeldud täitma voores mitmeks saadetiseks jagamine (vrd näide (7)). TLDEd vahepunktina saadetises on näha ka näites (1) (“*Suht scary aga mdea hahahaha vaatab*”).

Lõpp-positsioon netikeeles on eelnevalt kirjeldatud olukorra tõttu nüansirohke positsioon. Seda vormib kontekst, peamiselt voo ja saadetise dünaamika (vt ptk 1.2). Kuna seda ei esine eriliselt vähem kui esimesel positsioonil või üksikus saadetises TLDE, siis võib järeldada, et see on mitmekesise kasutusega TLDE positsioon. Eelnevate e-naeru uuringute põhjal võib oletada, et sellises asetus TLDE esineb tihti kutsena naerule (vt ptk 3.1).

(8) A: Lähme sööma sinna subwaysse

A: **HAHAHHAHA**

B: issand mul tulid need küpsised meelde **hahahahahha**

B: niiii piinlik

A: Jajajajaja

A: **Hahahah**

B: **hahahah**

B: tegelt mul loppeb 14:20 vist

A: Siis lähemegi **haha**

B: mhm **haha**

A: Davv

B: **Hahaha**

Näites (8) on näha eri TLDE positsioonide omavahelist dünaamikat. Näites (8) on seoses Subway restoraniga kõnelejal omavaheline naljakas intsident (teise saadetise “**HAHAHHAHA**”-l muud konteksti ei ole), millele viitab B. B markeerib küpsistega seotud teema naeru väärivaks, kuigi märgib teises saadetises sellega seostuvat piinlikkust. Siis tekib hetk, mis on paralleelne naeru jagamisega suulises keeles (vt ptk 1.3). A vastab B küpsiseteema tõstatamisele “*Jajajajaja / **Hahahah***”, ning B vastab sellele omakorda veelkord “**hahahah**”. Kuigi järgnevalt B parandab varasemalt esitatud informatsiooni (vestluses varem esinenud koolitundide lõpuaeg), siis TLDEd jätkuvad.

(9) A: kas ma tulen sinu juurde varem siis veitta

B: kui sa viitsid 😊 😊

A: ikkaaa

A: ma lihtsalt ei tea kuhu tulla **hahaha**

B: **hahaha**

B: nüüd sa ei teagi
A: 😏
B: tegelt
B: aga ma võin ise ka vastu tulla kuhugi
A: okei aitäh **hihi**
A: ei ma tulen sinn
A:sinna
B: nt mäe peatusesse kui mustalt tuled
A: ei
A: **haha**
A: siis sa pead ju asju kandma ja see raske
A: Ma tulen sind aitama
B: einoooo
B: awwii
B: olema väga tänulik sinu abi eest
A: **hihi** ikkaikka
B: ♥

Eelnevates näidetes (8) ja (9) on näha lõpp-positsioonil TLDE funktsiooni, nagu seda on kirjeldatud eelnevates uuringutes (vt ptk 1.3.1), kus TLDE markeerib eelnevat vestluse konteksti (või saadetise sisu) naeru väärivaks. Sarnane olukord on näha näites (1), kus võib samuti öelda, et TLDE voo ja saadetise lõpus on sisestatud jätkamaks vestluse naljakat tooni. A eelnevas voo on TLDE 😏 (“*Ma tahaks teada kui hull see oli 😏*”), millega ta on teema üldiselt naljakana markeerinud (räägitakse ühe õpetaja koolitundidest), ning B oma vastamisel jätkab tendentsi.

Kõigis kolmes eelnimetatud näites on küll näha, kuidas üksikus saadetises *haha* töötab koos sellele eelneva voo lõpus paikneva TLDEga. Üksikus saadetises *haha* on näidetes kõneleja voo algus ning ka vastus eelneva voo naerukutsele. Näites (9) on näha ka teistsugune asetus, kus üksikus saadetises TLDE jääb voo keskele (“*ei / **haha** / siis sa pead ju asju kandma ja see raske / Ma tulen sind aitama*”).

Sarnaselt on võimalik üksik saadetis jääda ka vooru lõppu. Sellistes olukordades modifitseerib TLDE kõneleja eelnevat saadetist. Seda on näha näidetes (10) ja (11). Näites (11) lõpetab B vooru eraldi saadetises *haha*-ga, millele A vastab vooru alguses leiduva *haha*-ga (alustades järgmist vooru).

(10)

A: Ma hakkasin ka umbrella academy sarja vaatama

A: **Hihi**

B: TUBLIII

B: OMAIKAD NII TUBLI

(11)

A: vaata et sa tuled siis tana **hahah**

B: Jaja tulen

B: **Haha**

A: **haha**

A: mis kell sul see kergetõustik loppeb

B: Just lõppes

Üksikus saadetises onomatopoeetiline TLDE käitub dünaamiliselt ka esimesel positsioonil TLDEga. Näites (12) algab A esimene voor *haha*-dega, mis on teiste uurimuste taustal ebaharilik. Tüüpiliselt järgneb naer sellele, mis on naeru väärivaks markeeritud (vt ptk 1.1; ptk 1.3). Näites (12) on tekkinud olukord, kus A on naeru justkui projekteerinud edasi järgnevale kontekstile. Kuigi A on TLDE kirjutanud esimesel positsioonil, on B siiski kutse naerule vastu võtnud.

(12)

A: **Hahahahaha** ma magasin terve päeva maha

B: **Haha**

A:

B:

B: Aga kuidas nyd tunned

B: Ja vähemalt said magada

...

Korpuses on *hihi* osas kaks anomaaliat, mis tekitavad statistikasse erandi:

(13)

A: Mul oli tegelt see filmi mõte ja ma tahaks sind täiega osatäitjaks aga me peaks seda arutama millalgi ☐

B: ouu midavittuuu päriselt voiii☐☐☐ appikuitoreää

A: ❤️

B: aga see on täitsa tehtav

B: kui me saame mingi grupiga kokku siis me võime lihtsalt veidi varem kokku saada ja läbi rääkida

B: **hihi** ma vägaheameelega osalen su filmikestes **hihi**

A: Issand seda on nii tore kuulda sest ma olen seda storyt ainult nii ette suutnud kujutada et sina peaosas ☐

B: peaosas??? sa valmistad mulle liiga palju au praegu ää

B: ma olen juba vägapõnevil

A: Mina kaaa

A: Ma tahaks seda kõike sulle otse seletada 😊

A: Niiet ma ka mega põnevil

B: varstivarsti saaddd

B: **Hihhi**

A: Yeyy

Näidet (13) vaadeldes on *hihi* spetsiifiline kasutamine põhjendatud pigem kõneleja isikuga, kuna B kasutab seda terves logis. Põhjus TLDE kasutamiseks nii esimesel kui lõpp-positsioonil on vaid tõlgendatav. Võimalik, et tegemist on B elevusest tuleneva kordusega.

(14)

A: ääääää nii palju contentiiiii

A: ma ei oska valima hakata nii

A: Ja btw mulle väga meeldib see lamp video alguses

A: sobib väga hästi kuhuiganes

A: aga imeline fotograaf oled! 😊🌟

B: ❤️

B: **Hahahah**

B: See video tuli kogemata vist 😏

A: 😏

B: [vastusena sõnumile nr 5] Sa parem 😏

A: ❤️

A: eii minu arust ikka sina aga armasoled 😏

B: ❤️

B: Mhh

A: **Hahahihihii**

Näites (14) on kombineeritud onomatopoeetilised *haha* ja *hihi* üheks TLDEks. Sarnaseid kombinatsioone TLDEde vahel (nt *haha* + *lol* või *emoji*'de kombineerimine kas üksteise või teiste TLDEdega) käsitletakse ka järgnevatel alapeatükkides.

Käsitledes näiteid positsioonilise statistika taustal võib teha onomatopoeetiliste TLDEde osas paar järeldust. Esiteks ei ole võimalik antud töö raames kindlalt väita põhjuseid *haha*, *hihi* või *hehe* valikuks, kuid nad funktsioneerivad vestlustes sarnaselt.

Teiseks on võimalik öelda, et üksikus saadetises, esimesel positsioonil ning lõpppositsioonil onomatopoeetilised TLDEd esinevad voorudes erinevatel asukohtadel, mis seletab nende üsna võrdset esinemissagedust. Keskmisel positsioonil onomatopoeetiline TLDE leiab vähem kasutust, kuna see saab esineda vaid vooru keskel (ühes positsioonis voorus).

3.2. *lol* ehk 'laughing out loud'

Lühend *lol* tähistab väljendit *laughing out loud* 'naeran valjult'. *lol* esinemissagedus on korpuses teine kõrgeim *haha* kõrval. Võrreldes onomatopoeetiliste TLDEdega, on näha, et positsiooniline jaotumine on küllaltki erinev. *lol* esineb peamiselt lõpppositsioonil või üksiku saadetisena (vt Tabel 3). Esimesel või keskmisel positsioonil esineb see vähe.

Tabel 3. *lol* jaotus saadetise positsiooni põhiselt.

TLDE	Kokku korpuses	Esimene positsioon	Keskmine positsioon	Lõpp-positsioon	Üksik saadeti
<i>LOL</i>	116	13	12	48	43

Vaadeldes *lol* kasutuskontekste tuleb ilmsiks selle TLDE eripära. Võrreldes onomatopoeetiliste TLDEdega on näha, et *lol* esineb tihedamini kontekstides, kus puudub midagi naljakat. Näites (15), kus vestlus käib riitusest, mida rabas kanda, tundub vooru alustav *lol* sardoniline. See sobitub A negatiivse hoiakuga kõne all olevate dresside vastu.

(15)

- A: ma ei taha minna retuusidega
A: was never planning on iy
A: it
B: aga need boohoo dressid
A: **lol** no thank you i threw them away
B: ahh
B: mu mom oli pissed et ma need ostsin
B: aga no ma ka

Korpuses on selline otseselt sardoniline kasutus pigem harvem ning humoorikas või vähemalt mitte-tõsine kasutus on valdav. Seda enam, et *lol* esineb tihtipeale koos teiste TLDEdega, eriti *haha* ümbruses. Seda on näha varasemas näites (5) ning järgnevas näites (16):

(16)

- A: jõuad sa õigeks ajaks täna **lol**?
A: hahaha
A:
B: Loodan
B: Sest ma hakkam kohe liikuma
B: Okei nagu

B: Kohe varsti

A: aa... oki **lol**

Kui näites (5) on kombineeritud TLDEd ühes sõnumis, siis näites (16) on *hahaha* asetatud voozu lõpupoole koos *emoji*'ga. Näites (17) on samuti ühes voozus nii TLDE *haha* kui *lol*, seekord on *lol* voozu lõpus eraldi saadetisena. TLDE kombineerimine võib mõjuda kui naeru intensiivistajana, eriti näites (16) ja (17), kus TLDEd on saadetiste kaupa eraldatud.

(17)

A: hahah homme ka zoomis [koolitund]

A: **lol**

B: mhmm

A: väga üldse ei taha 😊

TLDE asukoht voozus ei sõltu otseselt positsioonist saadetises (v.a keskmine positsioon, kus TLDE ei saa olla voozu algus ega lõpp), kuid võib öelda, et *lol* käitumine on vähem mitmekesisem võrreldes onomatopoeetiliste TLDEdega. Esimesel positsioonil *lol*'i võib leida vastusena voozu alguses, nagu demonstreerib näide (18).

(18)

A: TAIESTI HAIGE!!!! RATTAL JALLE KUMM TUHI

A: Siuke seiklus oli ikka hommikup [hommikul]

B: **Lol** jälle mis mõllad sellega

A: Soitsin lihtsalt

B: Kfoepf tubli oled ikka

A: Proovin olla□□

Keskmisel positsioonil *lol* tekib tihtipeale kombineeritud teiste TLDEdega. Huvitav on siin näide (19), kus võib B kirjutautd *lvlfcl* ehk klaviatuuri tampimine (ingl. kl *keysmash*), mis esineb segmendis mitu korda mõlemalt kõnelejalt, interpreteerida ka TLDEna. Kuna klaviatuuri tampimised on mitmeti tõlgendatavad, siis sellele järgnev *lol* markeerib selle naljatavaks.

(19)

A: Oskad sa mingil põhjusel oelda, kuidas on rihtlatt inglise keeles

A: Translate ei aita, pea ei aita, google ei aita

B: Lvlfcl **lol** kas arvad et tean mis see on

A: Ndkfkd

A: [foto veebilehest]

A: Jdkfls

B: Lxldl tänan

A: Nfks

Lõpp-positsioonil *lol* leidub vóorus sarnaselt onomatopoeetilistele TLDEdele. See vóib esineda vóoru lõpus ja vóoru keskel. Näites (20) esineb lõpp-positsioonil *lol* mõlemat moodi. A seletab, et tema eelnev kommentaar oli filmi kohta ja lisab *lol*. B vastab “*a lol*” ning siis jätkab oma vóoru.

(20)

A: Sad ending 😞 😞 😞

B: bruh what u mean

A:)

A: ?

B: sad ending?

A: See oli selle filmi kohta **lol**

B: a **lol**

B: kuidas sad?

B: se oli u norm

...

Näites (20) on näha *lol*'i kasutust teise osapoole parandamisel, kui on tekkinud arusaamatus. Sellist kasutusmustrit esineb korpuses veel. Sellises kasutuses vóib TLDE *lol* interpreteerida pehmendajana, andes teisele vestluse osapoolele märku, et kuigi ta on millestki valesti aru saanud, ei ole olukord tõsine.

Üksikus saadetises *lol* on võimeline esinema vóoru erinevates paikades. Ühes korpuse sõnumivahetuses oli esimene osapool saatnud keskkond Pinteresti kaudu erinevaid linke (kontekstist vóib arvata, et tegemist oli meemide vói muu sarnasega), millele teine

osapool oli vastanud regulaarselt üksikus saadetises “*lol*”. Korpuses esines ka olukord, kus TLDE on esikohal ja projekteerib humoorikust kõneleja järgnevale saadetisele, näide (21). Huvitav on siin ka B vooru algus, “*Hahaha*”, ehk see on vastus A humoorikaks märgitud vooru esimesele poolele (“*Lol / Ma motlesin prantsuse keele peale*”)

(21)

A: **Lol**

A: Ma motlesin prantsuse keele peale

A: Tahad matat koos teha?

B: Hahaha

B: Oki

3.3. *lmao* ehk ‘laughing my ass off’

Lühend *lmao* tähendab *laughing my ass off* ‘naeran ennast lõhki’. *lmao* esines korpuses kõige vähem. Lühendina on *lmao* sarnane *lol*’iga, kuigi märkimisväärselt vähem eelistatud. Selle põhjus võib olla lühema variandi eelistamine pikemale, kui ei ole vajadust pikemat kasutada. Netikeelde on tekkinud mitmeid viise lühendada fraase ja sõnu (nt *miks* asemel *mix*), et vähendada kirjutamisele kuluvat aega (Salla 2002: 144–145). *lmao* oma tähenduselt on suurema intensiivsuseastmega kui *lol*. Nii intensiivsuse kui ka pikkuse vrd *lol* tõttu võib sellest tuleneda vähesem kasutus.

Tabel 4. *lmao* jaotus saadetise positsiooni põhiselt.

TLDE	Kokku korpuses	Esimene positsioon	Keskmine positsioon	Lõpp-positsioon	Üksik saadetis
<i>LMAO</i>	13	3	0	3	7

Statistiliselt esineb *lmao*’d liiga vähe, et teha kindlaid järeldusi, seega peab keskenduma *lmao* kasutus kontekstidele. Kasutus on samuti TLDE *lmao* tunnus, mis sarnaneb *lol*’iga.

Näide (22) on võrreldav näitega (15), kuigi antud näites viitab segmendi lõpp (kus B on kasutanud TLDEd *haha*) üldiselt kergemale toonile vrd näide (15) TLDEd sardooniliseks muutva kontekstiga. Kuigi A plätutega käimine on A ise halvaks märkinud (“*it’s that bad*”), siis A hilisem vastus B-le (“*jup jup*”) annab aimu, et A ei võta samuti olukorda väga tõsiselt. Samuti võib siin märkida veelkord naeru projekteerimist järgnevale kontekstile.

(22)

A: kle

A: tahad ma jatan oma poranda tombamata v

B: ja ma teen seda ise homme kui sa kirikus

A: **lmao** ma kain plätutega ringi

A: it’s that bad

B: its fine

B: siis parast tulemus parem lis haha

A: jup jup

Näites (23) ei ole keeruline kujutada ette *lmao* asemel *lol* ilma, et palju muutuks. *lmao* lõpetab voo, mis algab partikliga *aa* (A arusaam olukorrast muutub, vt ptk 3.1). Kuna segment algab murelikult (A annab teada transpordi olukorra negatiivsest muutusest), siis toob lahenduse leidmine vestlusesse helgema tooni (mõlemad saavad transpordi oletatavalt ühiselt sõbralt). TLDE käib kaasas ka märkimisega, et mõlemal vestluse osapoolel on jõudnud sama lahenduseni, mis võib olla humoorikas.

(23)

A: Kuule väike probleem

A: Et mu emps ei saa meid ikka viia

B: Mis juhtus?

B: Aa jaa [nimi] mainis seda

B: Ma saan temaga

A: Aa okei

A: vagahasti

A: ma saan ka temaga **lmao**

Üksikus saadetises *lmao* leidub *lol*'iga sarnaselt voorusisestes kontekstides. *lmao* esineb üksikus saadetises ka iseseisvalt ehk vastusena millelegi naljakale. Kuna *lmao* võib pidada *lol*'ist intensiivsemaks vormiks, siis on selline kasutus arusaadav. Näites (24) on arvatavasti tegemist olukorraga, kus üks vestluse osapool on häälkõnes, kuid teine ei saa ühineda ühel või teisel põhjusel. Seetõttu on A saadetised justkui millelegi vastavad, kuigi räägib üksinda. Selline suhtlus, mida tänapäeva kiirsuhtlustehnoloogia võimaldab, on veel uurimiseta jäänud.

Näide (24) on antud tšätilogis analoogne näide, kuid sarnaselt on ka ülejäänud vestluses kasutatud *lmao*'d. "Luud" A-lt B-le suunatuna on sõbralikult öeldud, mida markeerivad ka sellele järgnevad *emoji*'d. B vastab klaviatuuri tampimisega, mis võib mõjuda TLDEna, ning A järgnev "*Lmaooo*" kindlustab, et olukord ei ole tõsine. *lmao* eelistus *lol*'i asemel tuleneb arvatavasti intensiivsusest.

(24)

NA: Häälkõne

A: Ududc

A: 😊

A: Mai saa hellata ta ytles

A: 😊

A: Sa luudddd

A: 🐱🐱🐱🐱

A: 🐱🐱🐱🐱

B: Jsyidtidyidgjxky

A: **Lmaooo**

lmao kasutus on üsna lähedane *lol*'ile. Erinevus tekib kasutussageduses kui ka intensiivsuses, mille tõttu esineb *lmao* eriti üksiku saadetisena rohkem kontekstides, kus on soovitud suuremat naeru märkida.

3.4. Emotikon :D

Emotikon :D on visuaalne TLDE. Emotikone mõistetakse kui neid vaadelda 90 kraadi alt. Netikeeles on :D üsnagi vana, kuna visuaalsetele vestlussignaalide (nagu ilmetele) kompenseerimiseks otsiti kiiresti viise kiirsuhtluse algusaegadel, kui suhtlemiseks oli kasutada vaid tekst (vrd tänapäeva funktsioonid nagu häälsõnumid). (Salla 2002: 136; 138) Pidades silmas, et :D on olemuselt visuaalne TLDE, on kohe märgata, et seda esineb vaid lõpp-positsioonil või üksiku sõnumina (vt Tabel 5).

Tabel 5. Emotikon :D jaotus saadetise positsiooni põhisedelt.

TLDE	Kokku korpuses	Esimene positsioon	Keskmine positsioon	Lõpp-positsioon	Üksik saadetis
:D	22	0	0	10	12

Vaadeldes :D kasutuskonteksti leiab, et on keeruline seda lugeda e-naeruks. Paljudes olukordades funktsioneerib :D rohkem pehmendajana. Seda näeb näites (25).

(25)

A: teeme kell 3 näiteks?

A: Seda kellaega saab muidugi muuta kui vaja

B: [vastab saadetis nr 1] Davaikaa:D

B: [vastab saadetis nr 2] Mhm ikka

Näites (26) leiab :D ühtpidi kombineerituna *hahaha*'ga. Kuna A kirjutab "*pole hullu:D*", siis võib :D mõjuda nii eelneva TLDEle e-naeru lisamisena kui ka pehmendusena.

(26)

A: kas sa pole prantsas?

B: Ei pole

B: Ei tahtnud

B: Korra olin aga siis ta hakkas kysima ja ma olin nagu nääh ma ei viitsi stressata

A: hahaha

A: pole hullu:D

...

Salla (2002: 138) on leidnud, et tüüpiliselt leiduvad emotikonid lause lõpus, täites ka lõpumärgi rolli. Näidetes (25) ja (26), eriti viimases, võib seda nii tõlgendada. Näites (25) raskendab asjaolu B järgnev saadetis, mis vastab (tänu Messengeri vastamisfunktsioonile) A teisele sõnumile. Siin on näha tehnoloogilist lahendust lõhutud voorunaabrusele (spetsiifilisele saadetisele vastamise funktsioon) ja selle mõju netivestluse voorude kujunemisele.

Märkimisväärselt on 11/12 üksikus saadetises :D esinemist ühes tsätilogis, millest segment on toodud näites (27). A ja B sõnumeerivad koolitunni ajal, ning tulemas on midagi paaritöö sarnast. Hiljem on logis kasutatud ka vormi “>:DDDDD”, mis lisab mänglevale toonile.

(27)

A: tahad?

A: teeme ss

A: ?

B: ja

A: :DDDD

A: ykskoik

A: qwq

A: vali

A: tegelt..

A: kujnst

A: kunst

B: :DDDD

A: :DDDD

B: (:

Kõigis näidetes on :D esinenud voorus, mis on vastus, kuigi asukoht voorus võib olla nii alguses kui lõpus. Näites (27) on veel huvipakkuv segmendi lõpp, kus A ja B vahetavad omavahel :D, kuid B lisab lõppu ka “(:”.

TLDE :D ei esine palju ning esineb saadetises vaid üksikuna või lõpp-positsioonil. Voorus on see võimeline olema alguses, kuid näidetest tuleb välja, et :D esineb pigem millelegi eelnevale vastusena. Samuti on :D tihtipeale pehmendavalt lisatud saadetise lõppu.

3.5. *Emoji*’d

Emoji’d on graafilised tähemärgid (Manganari 2021: 1). *Emoji*’d pärinevad Jaapanist, sõna *emoji* loodud jaapani keelsetest sõnadest *e* ‘pilt’ ja *moji* ‘täht, tähemärk’ (Prisco 2018). Siin töös on uuritavateks emoji’deks 🥳 (U+1F602, *face with tears of joy* ‘rõõmupisaratega nägu’) ja 🤣 (U+1F923, *rolling on the floor laughing* ‘naerust kõveras’). *Emoji*’d hakkasid ülemaailmselt kiiresti populaarsust koguma alates 2012. aastast (Prisco 2018), 🥳 nende hulgas. 🤣 on lisatud *emoji*’de hulka hiljem, 2016. aastal (Emojipedia 2023). Võib järeldada, et 🥳 kauem kasutus on üks põhjustest, miks see on sagedasem versioon (vt Tabel 6).

Tabel 6. 🥳 ja 🤣 jaotus saadetise positsiooni põhisel.

TLDE	Kokku korpuses	Esimene positsioon	Keskmine positsioon	Lõpp-positsioon	Üksik saadeti
🥳	71	1	8	42	20
🤣	15	0	4	4	7

Huvitaval kombel leiab keskmisel positsioonil *emoji*’sid rohkem, kui esimesel. See tuleneb *emoji*’de omavahelisest kombineerimisest, kuna *emoji*’d esinevad tihtipeale

üksteisega koos ja/või mitmekordselt. Selle tõttu on praktiline käsitleda 🤔 ja 🤔 emoji'sid üheskoos.

Näidetes (28) ja (29) on näha, kuidas mõlemad uuritavad emoji'd on üksteisega kombineeritud. Tekib olukord, kus 🤔 on tehniliselt keskmisel positsiooni, kuid kombineerimise tõttu võib neid lugeda funktsionaalselt üheks TLDEks, mida on tehtud kvalitatiivsel analüüsil. Kuna uuritavad emoji'd on üsna lähedased üksteisele tähenduslikult, siis võib kombineerimise eesmärk olla intensiivsuse tõstmine. Näites (29), kus igas saadetes on TLDE ning B saadetes on peale emoji'de ka "Phahahahah", võib näha sellist intensiivsuse väljendust.

(28)

A: Ou

A: Millega sa hommmmmmmme lähedddddddd

B: Ilmselt mdea pean küsima 🤔🤔🤔

(29)

A: sa olid telekas just hahahahah

B: Phahahahah omg 🤔🤔🤔

A: selle [nimi] loo ajal ahahaha

Emoji'd esinevad ka kettsõnumites või spämmi laadsetes sõnumites. Näites (30), peale kettsõnumi ("Saada see edasi oma 15.sõbrale 10 minuti jooksul ja su elus juhtub midagi imelist!"), on näha järjekordne uuritavate emoji'de kombineerimine. Seekord on lisatud ka emoji 🤔.

(30)

A: OLE AUS KA 🤔 1. Sa oled nõme 🤔 2. Sa oled ilus 🤔 3. Sa oled mu best friend 🤔 4. Sa oled mu kodukandist... 🤔 5. Me ei suhtle. Parandame? 🤔 6. I miss you 🤔 7. I love you! 🤔 8. Kalli oled võlgu 🤔 9. Ma vihkan sind 🤔🤔 10. Sa oled nummi 🤔 11. Haha, meil on häid mälestusi 🤔 12. Oleme naernud niikaua kuni nutame 🤔 13. Peax kunagi kokku saama? 🤔 14. I like you 🤔 15. Ma ei taha sinusugust sõpra iial kaotada! 🤔 16. Sul on koht MINU südames 🤔 17. Ma ei usu

oma silmi, sa oled nii ilus 😍❤️ 18. Ns äge oled ju 😊 19. Oot, mil pidu paneme? 🙄
20. Sul on nii nummid silmad! 😏 Saada see edasi oma 15.sõbrale 10 minuti jooksul
ja su elus juhtub midagi imelist!
B: 🙄😏😊
B: [sama kettsõnum korratud]

Näites (31) esinevad samuti mõlemad uuritavad *emoji*'d. Vestlus on humoorikaks märgitud juba varasema TLDEga “*Hahahah*”. A on kirjeldanud, kuidas [nimi] käitub imelikult ja võrdleb seda deemoni ülevõtuga, kus algab puhastuse nali. Peale TLDEga algavat vooru B-lt järgneb A voor, mis jätkab nalja, ning B järgmine voor lõpeb TLDEga 😏. A vastab sellele sarnaselt, kuid kasutab *emoji*'t 🙄. On näha nii näite (32) kui ka varasemate näidete põhjal, et 😏 ja 🙄 võivad esineda üsna sageli koos.

(31)

A: toon viirukid teeme puhastuse [nimi]le
B: Hahahah jaa
B: Pühavett
B: Ja piibel
A: Jusjust!!
A: Kutsume kohe pastori
B: Eksorsisti ikka 😏
A: kutsume mõlemad 🙄
B: Oojaaa

Saadetises esimesel positsioonil esineb 😏 vaid üks kord, näide (32). TLDE esineb vooru alguses vastusena eelnevale voorule. Eelneval B voorus on TLDE “*haha*” saadetise keskel, mille järgi A saab orienteeruda. A voorus leiduvad 😏 *emoji*'d on vastus B eelnevale voorule, kuid “*haha*”, millega ta vooru lõpetab, viitab tema ülejäänud voorule (“*see on kõige normim ka haha*”).

(32)

A: A sul ss java mc?
B: Jaaja, ikka haha, ma kunagi isegi teiste peale ei mõtle

A: 😂😂 see kõige normim ka haha

B: Mugavam mängida jap, aga no ma olen kunagi kõiki versioone mänginud

B: Aga pmst

...

Emoji'd 😂 ja 🤔 esinevad suuresti otseselt humoorikatest kontekstides. Näites (33) on aga toodud olukord, kus 😂 esineb pigem murekeskkonnas, kuigi TLDE kasutus ise on mõeldud humoorikana (“*Oh u wanna fight* 😂”). Siin on huvitav märkida, et TLDE kasutushetk tõsisemas vestluses jääb nii vooru kui saadetise keskele, B jätkates (võrdlevalt) tõsisemalt samas saadetises. Kuigi mõlemad osapooled lisavad enamikus segmendis teisi *emoji*'sid enda saadetistega, siis on vestluse kontekst (B muretsedes oma hinde pärast, mis ei ühti tema vanemate standarditega) siiski murepoolsem.

(33)

A: Kolm pole üldse hull matas ju

B: On küll, mu emps on suht nõudlik 😂

A: Ma olen kindel et mu oma on nõudlikum

B: Oh u wanna fight 😂 jk aga ma kahtlen selles 🤔

A: Ära kahtle mata puhul ta eriti 😂

B: Okei ma ei vaidle 😂

Üksikus saadetises *emoji* positsioon voorus võib varieeruda (vt ka ptk 3.1, 3.2). Üksikus saadetises *emoji*'d võivad paikneda vooru alguses või moodustada terve vooru, nagu näites (34). Järjekordselt on näha, et *emoji*'d esinevad eelkõige eelneva vooru (või konteksti) vastusena (erandlik on näide (33)).

(34)

A: [nimi] on ise ka vahel veit lühises

B: [nimi] teeb igasugu asju hahaha

A: 😂😂

B: Mdea kas ta kutsubki seda nii aga

B: Ta ütles mobiili kohta debiil

4. Arutelu

Korpuses esines uuritavaid trükitud naerust tuletatud väljendite vorme kokku 633 saadetises. Kõige rohkem esinesid vormid *haha* (574), *lol* (116) ja *emoji* 😄 (71). Kõige vähem esines lühendit *lmao* (13). Vormid, v.a *emoji*'d, eriti onomatopoeetilised vormid, esinesid erinevate pikkuste ja kirjavormidega (nt *HAHAHHAHA*, *Hahahihihiiiii*, *Lmaooooehshsh*, jms). Võrreldes vestluse osapoolte vanuseid ja TLDEde kasutust ei tule esile märkimisväärseid erisusi.

Positsiooniliselt on märgata, et TLDE eelistatakse lisada kas saadetise algusesse, lõppu või moodustatakse TLDEst kogu saadetis (üksikus saadetises TLDE). See ei määra TLDE asukohta voorus, seega on võimalik saadetise alguses, lõpus või üksiku saadetisena TLDE esineda vooru keskel. Samas on huvitav märkida, et saadetise enda sees on TLDE kasutamine ebaharilik. Saadetise keskmisel positsioonil TLDE jääb alati vooru keskele, kuid teised positsioonid on võimalised esinema kahes või rohkemas vooru asukohas.

Naer on viis hallata vestlust nii suulises kõnes kui netivestluses, kuid netivestluses lisab saadetiste tükeldamine (mis on kiirsuhtluses samuti vestluse haldamise ressurss) kompleksust. On näha, et saadetiste tükeldamine ja TLDEde kasutamine on omavahel seotud, kuna TLDE kasutamine jääb enamasti saadetiste piiridele: saadetise algus, lõpp või mõlemad korraga (üksik saadetis).

Kuigi üldiselt on ainus märkimisväärne tähelepanek keskmise positsiooni ebapopulaarsus vrd ülejäänud positsioonide sarnane esinemissagedus, siis käsitledes TLDEsid eraldi leiab nende omavahelisi erinevusi. Kui onomatopoeetilised TLDEd on positsiooniliselt mitmekesielts esinevad, siis *emoji*'d ei esine ei saadetise esimesel ega keskmisel positsioonil peaaegu üldse (v.a näide (32)). Sarnast mustrit võib näha ka emotikoniga :D.

Sotsiaalselt ühtivad e-naeru funktsioonid suulise naeruga. Kõige rohkem esineb e-naer humooriolukordades ning naljatades. Tihtipeale leiab seda ka pehmendajana. Kuigi korpuses ei esine seda tihti, siis on TLDEde kohalolekut siiski ka muredele

orienteeritumates vestlustes (nt näide (15) või (33), kuigi peab märkima, et näide (33) on eriline olukord). E-naeru eripärsed funktsioonid tekivad netivestluse eripärsedest, eriti vaadeldes saadetiste ja voorude dünaamikat.

Võrreldes vanemaid TLDE vorme (onomatopoeetilised vormid) kõige uuematega (*emoji*'d), võib teha paar tähelepanekut. Kasutuselt on onomatopoeetilised vormide kasutus mitmekesisem. *Emoji*'d see-eest esinevad eelkõige kas üksikus saadetises või saadetise lõpp-positsioonil. Töö materjali põhjal võib öelda, et uuritavad *emoji*'d esinevad harilikult vastusena eelnevale voorule või kontekstile, onomatopoeetilised TLDEd on aga paindlikumad kasutuskontekstides.

Kuigi *emoji*'d on kõige uuemad TLDE vormid selle töö nimekirjas, siis on nende kasutus üsna suur. See võib tuleneda *emoji*'de suuremast väljendusvõimest kui võrrelda emotikoniga :D. Lisaks on *emoji*'de trükkimine tehniliselt kiirem, kuna võrreldes teistega loevad need süsteemis vaid ühe tähemärgina.

Kui võrrelda emotikoni :D *emoji*'de 😊 ja 🤪 analüüse, siis leiab erinevusi nende kasutuses. Peamiselt on emotikon :D kasutuskontekste raskem määratleda otseselt naeruna. Kui võtta kõrvale :D ja 😊, siis viimane on väljendusrikkam ja intensiivsem naeru väljendaja.

Kokkuvõte

Naer on tähtis sotsiaalne tööriist, mis võimaldab vestlusi suunata. Netikeel ja kiirsuhtlus arenevad tänapäeval kiiresti. Kuigi näost-näkku suhtlemine on nüüdseks võimalik ka interneti vahendusel, siis suur osa suhtlusest, olgu see argikeelne või ametlik, toimub siiski kirjalikult. Selles töös analüüsiti e-naeru esinemist Eesti noorte netikeeles kasutades TeKE korpuse (vt Mandel jt 2022) materjali.

Töö tulemused näitavad, et onomatopoeetiline vorm *haha* on kõige levinum viis väljendada naeru kiirsuhtluses. Huvitav on märkida, et *emoji*'de esinemissagedus on üsna kõrge võrreldes nende võrdlevalt lühikese kasutusajaga (~10 aastat, vt ptk 3.5.). Levinud on ka inglise keelne lühend *lol*.

Oli näha, et trükitud naerust tulenevad väljendid esinevad harilikumalt saadetise ees, lõpus või kogu saadetisena. See ei näita asukohta voorus, kuid see toob esile TLDEde ja saadetiste tükeldamise omavahelise suhte. Kuigi asukoht voorus sõltub kontekstist, siis esinevad TLDEd suures osas saadetiste piiridel: e-naer kas alustab või lõpetab saadetise (üksikus saadetises TLDE teeb mõlemat korraga).

Eelnevad uuringud on järeldanud, et naer, sh ka e-naer, esineb millegi vastusena. Siin uuringus tuli välja olukord, kus TLDE on voorus esimesel positsioonil, kuid see ei ole esitatud millegi vastusena ning voor, mille osa see on, esitab naeru vääriva aspekti peale e-naeru ennast. Selline naeru projekteerimine on teiste uurimuste poolt märkimata jäänud.

Netisuhtlus on pidevalt arenev ja muutuv, ning eriti on neid muutuseid näha noorte suhtluses. Siin uuringus oli keskmeks kirjalik suhtlus, kuid tänu kiirsuhtluse platvormide nagu Messenger ja Discord arenemisele, kasvab multimodaalsus pidevalt (nt häälsõnumid). Netisuhtluses tekivad kõne erinevatele tahkudele uued funktsioonid, nagu on näha e-naeru ja saadetise dünaamikaga. Selle töö materjali suhteline värskus võimaldab öelda, et tulemused peegeldavad hetkest reaalsust noore kiirsuhtluses.

Summary – Laughter in the Internet Language of Teenagers

The goal of this bachelor’s thesis was to examine the way laughter presents itself in the written online interactions and internet language of Estonian youth. Laughter as it presents itself in spoken language has been examined in Estonian (e.g Annuka 2020), but in Estonian internet language it has yet to be specifically examined. This thesis uses material from the recent corpus of the project “The Language of Teenagers in Estonia” (“Teismeliste keel Eestis”, TeKE; see Mandel jt 2022), which contains both voice and chat logs from 131 youths aged 9–18. This thesis examined the use of several Typed Laughter-Derived Expressions (TLDE): onomatopoeic TLDEs (*haha*, *hihi* and *hehe*), *lol* ‘laughing out loud’, *lmao* ‘laughing my ass off’, the emoticon :D and the emojis 🤪 and 🤩.

There are four questions the thesis aims to answer:

- In what forms and how much does laughter appear in internet language?
- Where does laughter appear in internet language?
- What functions does laughter in internet language serve?
- How does the use of newer forms (such as the emoji) differ from the use of older forms (such as the onomatopoeic form *haha*)?

The thesis consists of four chapters along with an introduction and summary. The first chapter covers laughter as it presents itself in both spoken language and internet language, bringing out laughter’s primary functions in managing conversations and social cues, and later the unique traits laughter has in internet language. There is also an introduction to the terminology used in the thesis. Chapter two expands upon the methods (quantitative statistics with R and qualitative conversation analysis methods) as well as introduces the material (109 chat logs from the TeKE corpus).

In the analysis each chosen TLDE is analyzed. The results show that *haha* was the most used TLDE in the corpus (574 times in total), followed by *lol* (116) and the emoji 😂 (71). The least used TLDE was *lmao* (13).

The position in a post does not dictate the TLDE's position in a turn, but it is noticeable that the middle of a post was the least favoured position across every TLDE. This is most likely due to the middle position being less flexible, only being able to appear in the middle of a turn, while other positions can fulfill two or more positions in a turn.

While in general the distribution of post positions, except the middle position, was rather equal, there were differences when it came to specific TLDEs. For example, emojis did not appear in post-initial or in the middle of a post nearly at all (one time). When emojis appeared in the middle position, it was often due to being combined with other emojis or each other. The same was with the emoticon :D. Meanwhile the onomatopoeic TLDEs appeared rather equally in every position but middle position.

The positional distribution also reveals that there may be a connection between managing the conversation via separating posts and laughter. Therefore, while positions of TLDEs in the post do not necessarily correlate with their position in the turn, they are more often than not appearing at the borders of posts.

Former research on the topic of TLDEs (Petitjean, Morel 2017; König 2019; McKay 2020) have concluded that laughter in internet language appears most often as a response to something laughable presented before it. This matches with most of the results of this thesis, except for one case. In the corpus there were several examples of a turn-initial and post-initial TLDE at the starts of segments that did not refer to any previous laughable, but referred to the following or rest of the post. It resulted in a situation where the speaker projects their post-initial laughter onto the rest of the post.

The social functions of laughter in internet speak were similar to spoken language. TLDEs mainly signaled humour and comedy, though there were also sarcastic uses, which appeared most with *lol*. There were also cases of TLDEs being used in talks about troubles (see Jefferson 1984), though these were more rare. TLDEs were used as softeners

(e.g in cases of possible embarrassment or misunderstandings) and tone regulators, for example with the particle *aa* (see Hennoste, Kasterpalu 2016).

Qualitative analysis also revealed the problematic nature of the emoticon :D, for most of the examples of it's use make it difficult to categorize it as outright laughter. The emoticon :D is more often used to set a light tone, rather than express laughter at something.

Comparing older forms, particularly onomatopoetic forms, with the newest TLDE form, the emoji, brought with it interesting results. Though *haha* is the most frequently used form of typed laughter amongst Estonian youth, the emoji 😄 is the third most frequently used TLDE. This shows that though emojis were introduced internationally a little over a decade ago (see Prisco 2018), they are a rather popular form of laughter in internet language.

Kirjandus

- Annuka, Andra 2020.** Naerev häääl ametlikus ja argivestluses. – Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat 16. Toim. Margit Langemets, Maria-Maren Linkgreim, Helle Metslang, David Ogren. Tallinn: Eesti Rakenduslingvistika Ühing, 5–21.
<http://arhiiv.rakenduslingvistika.ee/ajakirjad/index.php/aastaraamat/article/view/ERYa16.01>. Vaadatud 25.02.2023.
- Annuka-Loik, Andra (ilmumas).** Naer ja naerev häääl Eesti suulises suhtluses. Doktoritöö. Tartu: Tartu Ülikool Kirjastus.
- Cambridge Dictionary 2023.** Emoticon. Cambridge: Cambridge University Press.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/emoticon?a=british>. Vaadatud 01.05.2023.
- Cambridge Dictionary 2023.** Emoji. Cambridge: Cambridge University Press.
<https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/emoji>. Vaadatud 01.05.2023.
- Danby, Susan J., Carly Butler, Emmison Michael 2009.** When ‘listeners can’t talk’: comparing active listening in opening sequences of telephone and online counselling. – Australian Journal of Communication, 36(2), 1–23.
https://www.researchgate.net/publication/40220565_When_%27listeners_can%27t_talk%27_Comparing_active_listening_in_opening_sequences_of_telephone_and_online_counselling. Vaadatud 02.05.2023.
- Emojipedia 2023.** 🤪 Rolling on the Floor Laughing. <https://emojipedia.org/rolling-on-the-floor-laughing/>. Vaadatud 11.05.2023.
- Glenn, Phillip J. 1989.** Initiating Shared Laughter in Multi-Party Conversations. – Western Journal of Speech Communication 53 (2). Toim. Amy Janan Johnson. Philadelphia: Taylor & Francis Group, 127–149.

Hennoste, Tiit 2000. Sissejuhatus suulisesse eesti keelde VI. Lausung suulises kõnes 1. – Akadeemia 10, 2221–2254. <http://www.digar.ee/id/nlib-digar:101910>. Vaadatud 05.05.2023.

Hennoste, Tiit 2012. Enda algatatud eneseperandus eestikeelsetes MSN-i dialoogides. – Eesti Rakenduslingvistika Ühingu aastaraamat 8. Tallinn: Eesti Rakenduslingvistika Ühing, 37–54.
<http://arhiiv.rakenduslingvistika.ee/ajakirjad/index.php/aastaraamat/article/view/ERYa8.03>. Vaadatud 23.05.2023.

Hennoste, Tiit, Riina Kasterpalu 2016. Estonian aa: a Multifunctional Change-of-State Token. – Journal of Pragmatics 104, 148–162.
https://www.researchgate.net/publication/305460268_Estonian_aa_A_multifunctional_change-of-state_token. Vaadatud 25.05.2023.

Hennoste, Tiit 2023. Eesti keele allkeeled loengumaterjalid, kevadsemester 2023.

Jefferson, Gail 1979. A Technique for Inviting Laughter and Its Subsequent Acceptance/Declination. – Everyday Language: Studies in Ethnomethodology. Toim. George Psathas. New York: Irvington, 79–96.

Jefferson, Gail 1984. On the Organization of Laughter in Talk about Troubles. – Structures of Social Action. Toim. J. Maxwell Atkinson. Cambridge: Cambridge University Press, 346–369. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511665868>. Vaadatud 19.02.2023.

König, Katharina 2019. Stance taking with ‘laugh’ particles and emojis – Sequential and functional patterns of ‘laughter’ in a corpus of German WhatsApp chats. – Journal of Pragmatics 142. <https://doi.org/10.1016/j.pragma.2019.01.008>. Vaadatud 19.02.2023.

Larson, Sarah 2015. Hahaha vs. Hehehe. – The New Yorker.
<https://www.newyorker.com/culture/cultural-comment/hahaha-vs-hehehe>. Vaadatud 19.02.2023.

Lehtpuu, Kairit 2016. Teismeliste suulise keelekasutuse leksikaalsed jooned. Magistritöö.

https://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/51774/Lehtpuu_MAG2016.pdf?sequence=1&isAllowed=y . Vaadatud 08.05.2023.

Mandel jt = Mandel, Aive, Kristiina Praakli, Virve-Anneli Vihman, Kadri Koreinik 2022. Rahvateadusega noortekeelt kogumas. – Oma Keel 1, 16–21.

<https://www.emakeeleselts.ee/wp-content/uploads/2022/06/Mandel-jt.pdf>. Vaadatud 01.05.2023.

Manganari, Emmanouela E. 2021. Emoji Use in Computer-Mediated Communication. – The International Technology Management Review 10 (1), 1–11.

https://www.researchgate.net/publication/348624851_Emoji_Use_in_Computer-Mediated_Communication. Vaadatud 11.05.2023.

McKay, Isabel 2020. Some distributional patterns in the use of typed laughter-derived expressions on Twitter. – Journal of Pragmatics 166.

<https://doi.org/10.1016/j.pragma.2020.05.009>. Vaadatud 03.04.2023.

Meredith, Joanne 2019. Conversational Analysis and Online Interaction. – Research on Language and Social Interaction 52 (3), 241–256.

https://www.researchgate.net/publication/335199793_Conversation_Analysis_and_Online_Interaction. Vaadatud 02.05.2023.

Osvaldsson, Karin 2004. On laughter and disagreement in multiparty assessment talk. – Text & Talk 24 (4). <https://doi.org/10.1515/text.2004.24.4.517>. Vaadatud 29.05.2023.

Petitjean, Cécile, Etienne Morel 2017. “Hahaha”: Laughter as a resource to manage WhatsApp conversations. – Journal of Pragmatics 110.

<https://doi.org/10.1016/j.pragma.2017.01.001>. Vaadatud 25.05.2023.

Prisco, Jacopo 2018. Shigetaka Kurita: The man who invented emoji. – CNN, 22.05.2018. <https://www.cnn.com/style/article/emoji-shigetaka-kurita-standards-manual>. Vaadatud 11.05.2023.

R Core Team 2023. R: A language and environment for statistical computing. R Foundation for Statistical Computing, Vienna, Austria. <https://www.R-project.org/>.
Vaadatud 23.05.2023.

Salla, Sigrid 2002. Jututuba kui võrgusuhtlusvorm. – Tekstid ja taustad. Artikleid tekstianalüüsist. Toim. Reet Kasik. Tartu: Tartu Ülikooli Kirjastuse Trükikoda.
http://dspace.ut.ee/bitstream/handle/10062/40484/kasik_tekstid_ocr.pdf .Vaadatud 08.05.2023.

Tagliamonte, Sali, Derek Denis 2008. Linguistic ruin? LOL! Instant messaging and teen language. – American Speech, 83(1), 3–34.
https://www.researchgate.net/publication/254532177_Linguistic_ruin_LOL_Instant_messaging_and_teen_language . Vaadatud 08.05.2023.

Turner jt = Turner, Kristen H. Sandra S. Abrams, Elvira Katić, Meredith J. Donovan 2014. Demystifying Digitalk: The What and Why of the Language Teens Use in Digital Writing. – Journal of Literacy Research, 46(2), 157–193.
<https://journals.sagepub.com/doi/pdf/10.1177/1086296X14534061> . Vaadatud 09.05.2023.

Lisa 1. Kvalitatiivse analüüsi kood.

```
```\r}

  haha <- c(574, 183, 45, 161, 185)
  hihi <- c(33, 15, 0, 7, 13)
  hehe <- c(15, 4, 0, 2, 9)
  lol <- c(116, 13, 12, 48, 43)
  lmao <- c(13, 3, 0, 3, 7)
  emot <- c(22, 0, 0, 10, 12)
  emoji1 <- c(25+46, 1, 5+3, 12+30, 7+13)
  emoji2 <- c(6+9, 0, 1+3, 2+2, 3+4)

  tulbanim <- c("Haha", "Hihi", "Hehe", "LOL", "LMAO", "Emotikon :D",
  "U+1F602", "U+1F923")
  kokku <- c(574, 33, 15, 116, 13, 22, 25+46, 6+9)
  esi <- c(183, 15, 4, 13, 3, 0, 1, 0)
  kesk <- c(45, 0, 0, 12, 0, 0, 5+3, 1+3)
  lõpp <- c(161, 7, 2, 48, 3, 10, 12+30, 2+2)
  üksi <- c(185, 13, 9, 43, 7, 12, 7+13, 3+4)

  üldtabel2 <- data.frame(kokku, esi, kesk, lõpp, üksi)
  rownames(üldtabel2) <- tulbanim
  colnames(üldtabel2) <- c("Kokku", "Esimene positsioon", "Keskmine
  positsioon", "Lõpupositsioon", "Üksik sõnum")

  ...

  1. HAHA/HIHI/HEHE -- üldstat + positsioon

```\r}

  setwd("[path]")
  kataloog <- "[path]"
  logid <- dir(kataloog)

  tsüktldenim <- "Haha"
  tsükhaha <- 0
```

```

for(f in logid){

  indivtab <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

  indivtab[, "Tekst"] <- list(NULL)

  tsükha <- indivtab[indivtab$Tekst2%in%(grep("haha",
indivtab$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  tsükhavek <- c(tsükha$Tekst2)

  tsükhaha <- tsükhaha + (length(tsükhavek))

}

hahatab <- data.frame(tsüktldenim, tsükhaha)

hahaesi <- 0
hahataga <- 0
hahakeskel <- 0
hahaüksi <- 0

for(f in logid){

  indivtab2 <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

  indivtab2[, "Tekst"] <- list(NULL)

  posüld <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("haha",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posesi <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("^hah[h]*a",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posüksi <- posesi[posesi$Tekst2%in%(grep("^hah[h]*a[ha]*$",
posesi$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  postaga <- posüld[posüld$Tekst2%in%(grep(" hah[h]*a[ha]*$",
posüld$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  hahaüksi <- hahaüksi + nrow(posüksi)

  hahaesi <- hahaesi + (nrow(posesi) - nrow(posüksi))

  hahataga <- hahataga + nrow(postaga)

```

```

    hahakeskel <- hahakeskel + nrow(posüld) - nrow(posüksi) -
(nrow(posesi)-nrow(posüksi)) - nrow(postaga)

}

hahapostab <- data.frame(tsüktldenim, hahaesi, hahakeskel, hahataga,
hahaüksi)

...

```{r}

setwd("[path]")
kataloog <- "[path]"
logid <- dir(kataloog)

tsüktldenim <- "Hihi"
tsükhihi <- 0

for(f in logid){

    indivtab <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

    indivtab[, "Tekst"] <- list(NULL)

    tsükhi <- indivtab[indivtab$Tekst2%in%(grep("hih[h]*i",
indivtab$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

    print(tsükhi$Tekst2)

    tsükhivek <- c(tsükhi$Tekst2)

    tsükhihi <- tsükhihi + (length(tsükhivek))

}

hihitab <- data.frame(tsüktldenim, tsükhihi)

hihiesi <- 0
hihitaga <- 0
hihikeskel <- 0
hihiüksi <- 0

for(f in logid){

```

```

indivtab2 <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

indivtab2[, "Tekst"] <- list(NULL)

posüld <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("hih[h]*i",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

print(posüld$Tekst2)

posesi <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("^hih[h]*i[hi]*",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

posüksi <- posesi[posesi$Tekst2%in%(grep("^hih[h]*i[hi]*$",
posesi$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

postaga <- posüld[posüld$Tekst2%in%(grep(" hih[h]*i[hi]*$",
posüld$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

test <- c(nrow(posesi), nrow(posüksi))

hihiüksi <- hihiüksi + nrow(posüksi)

hihiesi <- hihiesi + nrow(posesi) - nrow(posüksi)

hihitaga <- hihitaga + nrow(postaga)

}

hihiüksi <- hihiüksi + 1

hihipostab <- data.frame(tsüktldenim, hihiesi, hihikeskel, hihitaga,
hihiüksi)

...

```{r}

setwd("[path]")
kataloog <- "[path]"
logid <- dir(kataloog)

tsüktldenim <- "Hehe"
tsükhehe <- 0

for(f in logid){

```

```

indivtab <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

indivtab[, "Tekst"] <- list(NULL)

tsükhe <- indivtab[indivtab$Tekst2%in%(grep("hehe",
indivtab$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

tsükhevek <- c(tsükhe$Tekst2)

tsükhehe <- tsükhehe + (length(tsükhevek))

}

hehetab <- data.frame(tsüktdenim, tsükhehe)

heheesi <- 0
hehetaga <- 0
hehekeskel <- 0
heheüksi <- 0

for(f in logid){

  indivtab2 <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

  indivtab2[, "Tekst"] <- list(NULL)

  posüld <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("hehe",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posesi <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("^hehe",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posüksi <- posesi[posesi$Tekst2%in%(grep("^hehe[he]*$",
posesi$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  postaga <- posüld[posüld$Tekst2%in%(grep(" hehe[he]*$",
posüld$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  heheüksi <- heheüksi + nrow(posüksi)

  heheesi <- heheesi + (nrow(posesi) - nrow(posüksi))

  hehetaga <- hehetaga + nrow(postaga)

}

```

```

    hehepostab <- data.frame(tsüktldenim, heheesi, hehekeskel, hehetaga,
heheüksi)

    ...

2. LOL

```{r}

    setwd("[path]")
kataloog <- "[path]"
logid <- dir(kataloog)

    tldenim <- "Lol"
tsüklol<- 0

    for(f in logid){

        indivtab <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

        indivtab[, "Tekst"] <- list(NULL)

        tsükgrep <-
indivtab[indivtab$Tekst2%in%(grep("<ann_abbrev='INIT' _lang='eng[|eng]*'>
lol+l", indivtab$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

        tsüklolvek <- c(tsükgrep$Tekst2)

        tsüklol <- tsüklol + (length(tsüklolvek))

    }

    loltab <- data.frame(tldenim, tsüklol)

    lolesi <- 0
loltaga <- 0
lolkeskel <- 0
lolüksi <- 0

    for(f in logid){

        indivtab2 <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

        indivtab2[, "Tekst"] <- list(NULL)

```

```

    posüld <-
indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("<ann_abbrev='INIT' _lang='eng'>lo+1"
, indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

    posesi <-
indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("^<ann_abbrev='INIT' _lang='eng'>lo+1"
", indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

    posüksi <-
posesi[posesi$Tekst2%in%(grep("^<ann_abbrev='INIT' _lang='eng'>lo+1.*</>"
", posesi$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

    postaga <- posüld[posüld$Tekst2%in%(grep("
<ann_abbrev='INIT' _lang='eng'>lo+1.*</>"", posüld$Tekst2, ignore.case=T,
value=T)),]

    lolüksi <- lolüksi + nrow(posüksi)

    lolesi <- lolesi + (nrow(posesi) - nrow(posüksi))

    loltaga <- loltaga + nrow(postaga)

    lolkeskel <- lolkeskel + nrow(posüld) - nrow(posüksi) -
(nrow(posesi)-nrow(posüksi)) - nrow(postaga)

}

    lolpostab <- data.frame(tldeni, lolesi, lolkeskel, loltaga,
lolüksi)

...

3. LMAO

```{r}

    setwd("[path]")
kataloog <- "[path]"
logid <- dir(kataloog)

    tldeni <- "Lmao"
tsüklmao<- 0

    for(f in logid){

```

```

indivtab <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

indivtab[, "Tekst"] <- list(NULL)

tsükgrep <-
indivtab[indivtab$Tekst2%in%(grep("<ann_abbrev='INIT' _lang='eng[|eng]*'>
lma+o+", indivtab$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

tsüklmaovek <- c(tsükgrep$Tekst2)

tsüklmao <- tsüklmao + (length(tsüklmaovek))

}

lmaotab <- data.frame(tlidenim, tsüklmao)

lmaoesi <- 0
lmaotaga <- 0
lmaokeskel <- 0
lmaoüksi <- 0

for(f in logid){

  indivtab2 <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

  indivtab2[, "Tekst"] <- list(NULL)

  posüld <-
indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("<ann_abbrev='INIT' _lang='eng[|eng]*'>
'>lma+o+", indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posesi <-
indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("<^<ann_abbrev='INIT' _lang='eng[|eng]
*'>lma+o+", indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posüksi <-
posesi[posesi$Tekst2%in%(grep("<^<ann_abbrev='INIT' _lang='eng[|eng]*'>lma
+o+.*</>$", posesi$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  postaga <- posüld[posüld$Tekst2%in%(grep("
<ann_abbrev='INIT' _lang='eng[|eng]*'>lma+o+.*</>$", posüld$Tekst2,
ignore.case=T, value=T)),]

  lmaoüksi <- lmaoüksi + nrow(posüksi)

```

```

lmaoesi <- lmaoesi + (nrow(posesi) - nrow(posüksi))

lmaotaga <- lmaotaga + nrow(postaga)

lmaokeskel <- lmaokeskel + nrow(posüld) - nrow(posüksi) -
(nrow(posesi)-nrow(posüksi)) - nrow(postaga)

}

lmaopostab <- data.frame(tldeniim, lmaoesi, lmaokeskel, lmaotaga,
lmaoüksi)

...

4. EMOTIKON

```{r}

setwd("[path]")
kataloog <- "[path]"
logid <- dir(kataloog)

tldeniim <- "Emotikon :D"
tsükemot <- 0

for(f in logid){

  indivtab <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

  indivtab[, "Tekst"] <- list(NULL)

  tsükgrep <- indivtab[indivtab$Tekst2%in%(grep(":D",
indivtab$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  tsükemotvek <- c(tsükgrep$Tekst2)

  tsükemot <- tsükemot + (length(tsükemotvek))

}

emottab <- data.frame(tldeniim, tsükemot)
emotesi <- 0
emottaga <- 0
emotkeskel <- 0
emotüksi <- 0

```

```

for(f in logid){

  indivtab2 <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

  indivtab2[, "Tekst"] <- list(NULL)

  posüld <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep(":D",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posesi <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep(">*:D",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posüksi <- posesi[posesi$Tekst2%in%(grep(">*:D[D]*$",
posesi$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  postaga <- posüld[posüld$Tekst2%in%(grep(".:D[D]*$",
posüld$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  emotüksi <- emotüksi + nrow(posüksi)

  emotesi <- emotesi + (nrow(posesi) - nrow(posüksi))

  emottaga <- emottaga + nrow(postaga)

}

emotpostab <- data.frame(tldenim, emotesi, emotkeskel, emottaga,
emotüksi)

...

5. EMOJID

```{r}

setwd("[path]")
kataloog <- "[path]"
logid <- dir(kataloog)

tldenim <- "Emojid"
tsükemoj <- 0

for(f in logid){

  indivtab <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

```

```

indivtab[, "Tekst"] <- list(NULL)

tsükgrep <- indivtab[indivtab$Tekst2%in%(grep("<U\\+000XXXX>",
indivtab$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),] # grep Unicode
modifitseerida vastavalt hetkel uuritavale emojile kas U+0001F602 või
U+0001F923

tsükemojvek <- c(tsükgrep$Tekst2)

tsükemoj <- tsükemoj + (length(tsükemojvek))

}

crylaugh1unic <- 25
crylaugh2unic <- 6

emojnim <- c("U+1F602", "U+1F923")

emojnr <- c("25", "6")

indivemojtab <- data.frame(emojnim, emojnr)

emojesi <- 0
emojtaga <- 0
emojkeskel <- 0
emojüksi <- 0

for(f in logid){

  indivtab2 <- read.delim(file = f, sep = "\t", encoding = "UTF-8")

  indivtab2[, "Tekst"] <- list(NULL)

  posüld <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("<U\\+000XXXXX>",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posesi <- indivtab2[indivtab2$Tekst2%in%(grep("<^<U\\+000XXXXX>",
indivtab2$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

  posüksi <- posesi[posesi$Tekst2%in%(grep("<^(<U\\+000XXXXX>)+$",
posesi$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

```

```

postaga <-
posüld[posüld$Tekst2%in%(grep("[^(<U\\+000XXXXX>)].+<U\\+000XXXXX>(<U\\
\\+000.....>)*$", posüld$Tekst2, ignore.case=T, value=T)),]

emojüksi <- emojüksi + nrow(posüksi)

emojesi <- emojesi + (nrow(posesi) - nrow(posüksi))

emojtaga <- emojtaga + nrow(postaga)

emojkeskel <- emojkeskel + nrow(posüld) - nrow(posüksi) -
(nrow(posesi)-nrow(posüksi)) - nrow(postaga)

}

crylaugh1pos <- c(1, 5, 12, 7)
crylaugh2pos <- c(0, 1, 2, 3)

emojpostab <- data.frame(emojnim, c(1, 0), c(5, 1), c(12, 2), c(7,
3))

colnames(emojpostab) <- c("Emoji", "Esimene positsioon", "Keskmine
positsioon", "Lõpupositsioon", "Üksik sõnum")

...

```

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina, Liisa Kai Siimut,

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) minu loodud teose “Naer noorte netikeeles”, mille juhendajateks on Tiit Hennoste ja Pärtel Lippus, reprodutseerimiseks eesmärgiga seda säilitada, sealhulgas lisada digitaalarhiivi DSpace kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
2. Annan Tartu Ülikoolile loa teha punktis 1 nimetatud teos üldsusele kättesaadavaks Tartu Ülikooli veebikeskkonna, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace kaudu Creative Commons'i litsentsiga CC BY NC ND 3.0, mis lubab autorile viidates teost reprodutseerida, levitada ja üldsusele suunata ning keelab luua tuletatud teost ja kasutada teost ärieesmärgil, kuni autoriõiguse kehtivuse lõppemiseni.
3. Olen teadlik, et punktides 1 ja 2 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile
4. Kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei riku ma teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse õigusaktidest tulenevaid õigusi.

Liisa Kai Siimut

29.05.2023